

אליהו הנביא הווה ועתיד

א. מלכים א | פרק יז

(א) ויאמר אליהו התשבי מתשבי גלעד אל אחאב חי ה' אלהי ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר פי אם לפי דברי: ס (ב) ויהי דבר ה' אלי לאמר: (ג) לך מזה ופניית לך קדמה ונסתרת בנחל כרית אשר על פני הירדן: (ד) והיה מהנחל תשתה ואת הערבים צייתי לכלכלך שם:

רש"י

(א) ויאמר אליהו התשבי - מארץ (ס"א שם העיר) ששמה תושב: חי ה' - למה סמכו כאן אלא שהלכו אליהו ואחאב לנחם את חיאל באבלו אמר אחאב לאלהו אפשר שקללת התלמיד נתקימה וקללת משה רבינו לא נתקימה שנאמר (דברים י"א ט"ז) וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם וחרה אף ה' בכם ועצר את השמים, והרי כל ישראל עובדין ע"ג ואין גשמים נעצרים מיד ויאמר אליהו וגו': (ז) ויבש הנחל - כדי שידע צורך הגשמים ויטריח לגלות שהיה קשה בעיני הקדוש ברוך הוא שישאל שריון מתים ברעב: (יז) חלה בן האשה - כדי שיצטרך למפתח של תחיית המתים כדאיתא בשילהי אגדתא דחלק:

ב. סנהדרין קיג, א

חלה בן האשה בעלת הבית. בעא רחמי למיתן ליה אקלידא דתחיית המתים, אמרי ליה: שלש מפתחות לא נמסרו לשליח: של חיה, ושל גשמים, ושל תחיית המתים. יאמרו: שתיים ביד תלמיד ואחת ביד הרבו אייתי הא ושקיל האי, דכתיב לך הראה אל אחאב [ואתנה] מטר.

ג. מסכת אבות דרבי נתן | נוסחא ב פרק מז

שלשה נביאים הם. אחד תבע כבוד האב ולא תבע כבוד הבן. ואחד תבע כבוד הבן ולא תבע כבוד האב. ואחד תבע כבוד הבן וכבוד האב. אליהו תבע כבוד האב ולא תבע כבוד הבן שנאמר קנא קנאתי לה' אלהי צבאות.

ד. בראשית | פרק לה

(י) ויאמר לו אלהים שמך יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב פי אם ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל: (יא) ויאמר לו אלהים אני אל שדי פרה ורבה גוי וקהל גוים יהיה ממך ומלכים מחלציק יצאו: (יב) ואת הארץ אשר נתתי לאברהם וליצחק לך אתנה ולזרעך אחריך אתן את הארץ:

רש"י

ומלכים - שאול ואיש בשת שהיו משבט בנימין, שעדיין לא נולדו. (ופסוק זה דרשו אבנר כשהמליך איש בושת, ואף השבטים דרשוהו וקרבו בנימין, דכתיב (שופטים כא א) איש ממנו לא יתן את בתו לבנימין לאשה, וחזרו ואמרו אלמלא היה עולה מן השבטים לא היה הקדוש ברוך הוא אומר ליעקב ומלכים מחלציק יצאו:

גוי וקהל גוים - שגוים עתידים בניו להעשות כמנין הגוים שהם שבעים אומות, וכן כל הסנהדרין שבעים. דבר אחר שעתידים בניו להקריב איסור במות כגוים בימי אליהו):

ה. פרקי דרבי אליעזר | פרק כט

נגלה עליו הקדוש ברוך הוא ואמר לו מה לך פה אליהו (שם ט). אמר לו קנא קנאתי [שם י]. אמר לו הקדוש ברוך הוא לעולם אתה מקנא, קנאת בשטים על גלוי עריות, שנאמר [במדבר כה, יא] פינחס בן אלעזר וגו'. וכאן אתה מקנא. ח"י, שאין ישראל עושין ברית מילה עד שתאמר רואה בעיניך. מכאן התקינו חכמים שיהיו עושין מושב כבוד למלאך הברית, שנאמר [מלאכי ג, א] ומלאך הברית אשר אתם חפצים הנה בא וגו'. אלהי ישראל יחיש ויביא בחיינו משיח לנחמנו, ויחדש לבבנו, שנאמר, והשיב לב אבות על בנים וגו' [שם כד].

ו. מלאכי | פרק ג

(כב) זכרו תורת משה עבדי אשר צייתי אותו בחרב על כל ישראל חקים ומשפטים: (כג) הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא: (כד) והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם פן אבוא והפיתי את הארץ חרם:

ז. ילקוט שמעוני | מלאכי רמז תקצה

אמרו ישראל בגאולה ראשונה כתיב שלח משה עבדו אהרן אשר בחר בו, שלח לי אף שנים כנגדם שלח אורך ואמתך, אמר הקדוש ברוך הוא הנני משלח שנאמר הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא הרי אחד, והשני הן עבדי אתמך בו בחירי רצתה נפשי. רבי יהודה אומר אם אין ישראל עושים תשובה אין נגאלים, ואין עושים תשובה אלא מתוך צער וטלטול ומתוך שאין להם מחיה, ואין עושים תשובה עד שיבא אליהו שנאמר הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא, מה כתיב אחריו והשיב לב אבות על בנים:

ח. מלכים א | פרק יח

(ל) ויאמר אליהו לכל העם גשו אלי ויגשו כל העם אליו וירפא את מזבח ה' ההרוס: (לא) ויקח אליהו שתיים עשרה אבנים כמספר שבטי בני יעקב אשר היה דבר ה' אלי לאמר ישראל יהיה שמך:

רש"י

(ל) וירפא את מזבח ה' ההרוס - בנה מזבח והזכיר לישראל להיות מזבח ה' עולה על לבם ושגור בפיהם שהי' הרוס ונפגר ובטל שמו והזכרתו מפי כל י' השבטים כך שמעתי פשוטו, ומדרשו שמעתי ששאל בנה מזבח בהר הכרמל וזהו שאמר (שמואל א' ט"ו י"ב) בא שאל הכרמלה והנה מציב לו יד ולהלן (בראשית ל"ג כ') הוא אומר ויצב שם מזבח ומלכי ישראל הרסו כל המזבחות והבמות שבארצם שנעשה לשם שמים ובנה אליהו מזבח זה של שאלו שהיה הרוס: (לא) אשר היה דבר ה' אליו לאמר ישראל יהי שמך - למה נאמר כאן לפי שביום שנגלתה שכינה על יעקב בבית אל וקראו ישראל בו ביום אמר לו גוי וקהל גוים יהי ממך עתידין בניך להקהל כשאר עמים ולבנות מזבח להקטיר עליו בשעת איסור הבמות ואני מתרצה בדבר בבר:

